

„Primorski List“

izhaja vsaki 1., 10., in 20., dan v mesecu. Cena za celo leto 1 gl. 50 n., za pol leta 75 n. Posamezne številke se dobivajo v tabakarnah: Nunske ulice in Šolske ulice po 5 novot.

PRIMORSKI LIST

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Uredništvo in upravnništvo
mu je v Gorici, Nunske
ulice št. 10. — Nefran-
kovana pisma se ne
sprejemajo. Rokopisi se
ne vračajo. Upravnništvo
sprejema oglase in na-
znanila po pogodbi.

Odgovorni urednik in izdajatelj: J. Marušič.

Lastnik: Konsorcij „Primorskega Lista“.

Tiska: Hilarijanska tiskarna.

Po občnem zboru „Sloge“.

Že pred obnim zborom „Sloge“ je pričelo nekaj vreti. Tu in tam so šumeli glasovi oznanjajoči, da v narodnem taboru se je pričelo krhati. Nas ti pojavi niso prav nič presenetili. Mi smo že dolgo vse na tihem opazovali, ter tudi prišli do prepričanja, da mora priti do neke krize. A prišlo je preje, nego smo pričakovali. Pri obnem zboru je lastnik „Soča“ v svojem glasilu to naznanil slovenskemu občinstvu. Mi pa smo še vedno molčali, ker se nismo hoteli vtikati v domači prepir. Tudi na obnem zboru je višelo in grmelo, a zjasnilo se ni, kakor trdi „Sočin“ članek izven uredništva. Mi pa smo se zadovoljili s tem, kar se je pojasnilo na in po shodu.

Pred vsem moramo pibiti jedno dejstvo. Dr. Tuma je na shodu, napovedujoč svojo kandidaturu, povdarjal, da treba več odkritosti. A ravno on je ravnal zelo neodkrito. Dr. Tuma je namreč pred shodom pisal nekaterim učiteljem pisma, s katerimi jih pozivlje, da bi delali med tovariši na to, da se za prihodni obni zbor „Sloge“ napravi kompromis, sicer zlezemo popolnoma v klerikalni tabor.

Pred vsem prosimo g. dr. Tuma, naj javno pove, kaj da razume pod klerikalizmom, ako že hoče strašiti z njim.

To pismo nam pa jasno dokazuje, da je dr. Tuma nameraval s pomočjo učiteljev in svojih privržencev nek političen preobrat na Goriškem po svojem kopitu. On sam je torej ravnal proti duhovnikom, sedaj pa prišepa v „Soči“ članek izven uredništva, ki pa je znan, ter trdi, da se je edino le duhovniška stranka hotela polastiti vodstva političnega društva. Duhovniki so prišli na shod kot člani političnega društva ter tamkaj glasovali po svoji prosti volji. Da niso glasovali za dr. Tuma, je bilo med drugim največ krivo njegovo protiklerikalno pismo.

Niti se jim je sanjalo, da bi se polastili vodstva „Sloge“. Res pa je, da je dr. Tuma to nameraval; vsaj pismo do učiteljev nas v tej sodbi opravičuje.

Ako je dr. Tuma na obnem zboru klical po odkritosti, pozivljemo ga po obnem zboru tudi mi, naj boe tudi sam odkritost. Ako so mu „klerikalci“ tako na žalodu, ako upa, da tudi brez duhovniške stranke pojde narodni voz naprej, naj javno nastopi proti njim, in spoštovali ga bomo, kakor sploh spoštujemo značajnega nasprotnika. G. dr. Tuma naj le nase obrne besede člana izven uredništva: „Tako pa se je na obnem zboru povdarjala prazna beseda: „sloga“, dejanski pa se je delalo na razrušitev, na razdor, na samovladje ene stranke (recte ene osebe). Bolj ko je bil ta namen skrit in tih, bolj je bil nevaren.“

Ako je torej kaplan g. Dermastia radi teh pisem interpeloval g. dr. Tuma, bil je njegov nastop do cela opravičen. Odkriti bodimo, ter se bojimo z odprtmi vezirjem. Kdor zahteva o kriteriost od drugih, naj bo tudi sam odkrit. Kdor pa sam zahrbtno nastopa, naj nikar drugih ne sodi ne sam, ne po člankarjih izven uredništva po svojem kopitu!

Tudi se je dr. Tuma odpovedal obborništvu „Sloge“, ker ni hotel sodelovati v društvu, ki nima nobenega programa, nikake energije, ki ničesar ni storilo itd. Tako se je glasilo odpovedno pismo, prečitano na obnem zboru „Sloge“. Kmalu na to pa je v drugem pismu izjavil, da bi zopet vstopil v odbor, ako se mu zagotovi neka svoboda v delovanju. Kako svobodo za svoje delovanje zahteva, tega g. dr. Tuma ni povedal ne pred zborom, ne na zboru. Našt-vši vse svoje zasluge, pa je na obnem zboru proglasil svojo kandidaturu. Bil je izvoljen, kakor v „Soči“ trdi članek izven uredništva, s pomočjo učiteljskih glasov. Zopet je v odboru. A „Soča“ povdarja, da ima dr. Tuma ravno za to v odboru precej proste roke. Z drugimi besedami: da bo hodil svojo pot. Mi v tem ne vidimo nikake resne želje po slozmem delovanju.

Želja po skupnem delovanju se zrcali tudi v pozivu člankarja izven uredništva na svobodne posestnike, naj se organizirajo. V dotičnem članku je navedel nič manj ko štiri stranke, ki so se po njegovi sodbi pojavile na obnem zboru „Sloge“. Toda — v goreči želji po skupnem delovanju pozivlja posestnike, naj se organizirajo. „saj se pred vsem gre za njih kožo“. In sicer naj se organizirajo proti duhovstvu in učiteljstvu, ker „ako prepuste odločevanje političnih in gospodarskih vprašanj zgolj duhovstvu in učiteljstvu, potem ne smejo pričakovati drugega nego le to, da si rečena stanova med seboj delita politične vloge in po svojem naziranju delujeta za blagor po sestnikov“. Ne zadostujejo mu štiri stranke, imeti hoče še „peto svobodnih posestnikov“, da boe delo sloznejše. Ta je pa res lepa! Posestniki naj se organizirajo in sicer proti duhovnikom in učiteljem. Nastopijo naj torej kot posebna politična stranka, menda dr. Tumova. — Kdo pa pozna bolje rane, bremena in potrebe posestnikov ko ravno duhovniki in učitelji. Oni so večinoma izšli iz tega stanu, oni živijo v neposredni dotiki s posestniškim stanom, oni dele z njim veselje in žalost. In sedaj nastopi člankar, ki je po splošni sodbi v najbližnjem duševnem sorodstvu z g. dr. Tumom, ter pozivlja posestnike, naj se organizirajo proti onim, ki so v prvi vrsti delovali za gospodarski napredek kmetskega stanu. Smelo trdimo, da so ravno mlajši duhovniki pričeli s splošno gospodarsko organizacijo delavskih stanov. Dr. Tuma je na šentpeterskem shodu, kojega namen je bil, na Goriškem vzbuditi zanimanje za gospodarsko organizacijo, še mirno sede gledal, kako je nahujskana množica preprečila vsako redno zborovanje ko so duhovniki že delali za organizacijo posestnikov. Pozneje še le se je tudi on lotil delovanja na gospodarskem polju. Duhovniki in učitelji so se zavzeli za stvar in so med najprirednejšimi delavci za gmotni napredek posestnikov. Skrajno nesramno je torej pozivati posestnike na organizacijo proti dvema stanovoma, ki sta vsikdar delovala v prosep in napredek kmetskega stanu. Ker gre za kožo posestnikov, želimo da se oni zdramijo ter pod vodstvom domačih razumnikov organizirajo. Drugače bi jih gotovi ljudje res deli iz kože.

Se drugo dejstvo moramo pibiti.

Nekateri gg. učitelji niso mogli več zatajevati svojega sovražstva proti duhovnikom, ter so dali duška na obnem zboru „Sloge“.

Ko je g. Dermastia javno vprašal dr. Tuma radi že omenjenih pisem, oglašili so se med učitelji posamezni glasovi: saj res lezemo pod klerikalni jarem, proč s farji, itd. A tudi med volitvijo v odbor „Sloge“ so nekateri gg. učitelji agitovali pod geslom: proč s farji. Delali so z vsemi silami, da bi noben duhovnik ne prišel v odbor „Sloge“. A bili so le posamniki. Vemo sicer, da večina učiteljstva s tem ni soglašala, da večina ni njihovega mišljenja. A pibiti moramo tudi to dejstvo. V svojem ognju so tudi ti pokazali barvo, in to nas veseli. Zdi se nam, da je to vse v neki oži zvezi s pismi dr. Tume. Sicer pa: Clara pacta, boni amici.

Dogodki pred in po zboru so nas prepričali, da se tudi na Goriškem nameruje osnovati svobodomiselnost stranko, ko je geslo bi bilo: boj proti duhovnikom. Tudi „Slov. Narod“ je v predvečer obnega zbora „Sloge“ pozival svobodomiselnostne elemente na Goriškem, naj se združijo. Prav! Mi se tega nikakor ne stršimo. Naša pot je začrtana.

Delovati hoemo in delovali bodemo nesebično v blagor in napredek našega naroda, a z vso odločnostjo odbijali vsak poskus z liberalizmom.

To smo hoteli omeniti „Vsako politično življenje zahteva zdrave, svobodne in resne kritike“ pravi „Sočin“ članek izven uredništva.

Dva shoda socijalnih demokratov.

I.

Za praznik sv. Rešnega telesa so sklicali tržaški socijalni demokratje shod v Trstu „Alla Meridionale“ pri postaji (gostilna tovariša J. Kopača) in so prav vjudno povabili tudi dr. Jož. Pavlica. Shod je razkril, da naši socijalisti plešejo, kakor dunajski judje godejo.

Sklicatelj Kopač je pozdravil zborovalce rekoč, da ima biti razgovor o očitjanju dr. Pavlice, da so socijalni demokratje na shodu v Gorici zatajili mednarodno načelo. Povabljeni ste bili priči Učekar in Gerin. Toda Gerin se je opravičil, Učekar je ostal doma, a o stvari sami ni nikdo črhnil. Lepa je ta! — A še lepša je druga. G. Kopač je obljubil, da bo na prihodnjem shodu povedal imeni onih dveh duhovnikov, ki sta iz lakomnosti izvabila umirajočim denar. Toda Jožef Kopač je o tem trdo molčal. Začetek torej je bil jako slab! —

Za predsednika so zbrali zborovalci, — od katerih je bila 1/2 italijanov, ki niso umeli sloveuskega in so prišli le ploskati Kristanu — g. Jedrejčiča, ki je za silo govoril slovenski. Prvi se je oglašil Etbin Kristan, zvezda tržaških socijalistov. Govoril je kar pišejo judovski časopisi o Luegerju in o dunajskih krščanskih socijalistih, katerim je očital, da so dali podporo za zidanje cerkev, a izobraževalnemu društvu (judovskemu) so odvzeli podporo. Dunajčane jo imenoval neumneže.

Trdil je, da so krščanski socijalisti sovragi omike in šole, očital, da smo na ljubljanskem shodu šli prosit škofovega žegna. — Trdil je dalje, da kat. vera ne bo nikoli dala svetu enakosti in bratstva, ker med duhovniki samimi je neenakost in hijerarhija. Kaj je ubogi kaplanček proti papežu? kaplani stradajo, dočim se prelati mastijo.

Ježil se je, da svet razločuje razne socijalizme, ko je socijalizem le eden, namreč revolucija in kdor ni revolucijonarec, ni socijalist.

Odgovarjal je v enournem govoru dr. J. Pavlica. Potožil se je od začetka, da socijalisti niso držali besede, da držimo se naukov in ne navajamo poedinih dejanj, ki nič ne dokazujejo. Na podrobna dejstva ne bo odgovarjal, bodisi da so resnična ali da niso. Če so resnična, tedaj je s tim le dokazano: da greh je bil in bo; to nima zveze s programom krščanskega socijalizma.

Čudi se, da je Kristana ugrelo razločevanje raznih vrst socijalizma, ko bi vender moral vedeti, da je bilo v tem stoletju že več vrst in imen socijalizma in da tudi dan danes ni edinosti ne v naukih in ne v imenu. Torej: Mi nismo krivi, če se Vi sami pripravate o programu in o imenu stranke. Če pa niso dosegli edinosti Marx in drugi velmoži socijalne demokracije, tudi Kristan je ne dožene. Zatorej tovariš Kristan vpognite glavo staremu pravilu: Vsaka glava svojo pamet. Pojasnil je razmerja katoliške hijerarhije in rekel: Ne skrbite za nas duhovnike, nam se še precej dobro godi. Nadalje je govoril očitaj Kristanu, da si je trikrat zavihal brke, da bo povedal, kaj je krščanski socijalizem, a vselej je zavil v stran, enkrat na Belgijo, enkrat na Dunaj, enkrat v Ljubljano. Hvaležen je za stavek: *Ako bi krščanski socijalisti hoteli le varovati vero in iskreno pomagati delavcem, ne imeli bi nič proti njim.* Govornik je na to dokazal, da krščanski socijalci le-to hočejo in nič drugega. — Na očitjanje, da so krščanski socijalci neprijatelji šole, je govornik odgovoril, da cerkev je prva ustanovila ljudske šole in da krščanski socijalci ne zahtevajo v šoli nobenih privilegijev ampak le svobodno šolo in enake privilegije za vse državljane. Sklenil je: Začeto delo bomo nadaljevali, naj nas socijalisti še tako napadajo.

Govor je napravil tudi na demokrate najboljše utis in veliko njih ne bo več slepo verovalo Kristanu. Kristan si

je med govorom brke vihal, ustnice grizel in jezno v stran pogledoval. Trpel je silno! —

Oglasil se je še enkrat in začel silno vpiti: Zdaj ste slišali, da krščanski socijalizem dr. Pavlice ni nič drugega ko klerikalizem, da pravi papizem! Na te besede so italijanski tovariši, ki niso ničesa umeli, začeli ploskati in z nogami teptati. Dr. Pavlica je zaklical: Z Bogom, Kristan! in je odšel s svojimi. — Posledice shoda se bodo kmalu pokazale. Naše geslo je: Naprej!

II.

Drugi shod je bil v nedeljo dne 4. t. m. v sobani Dreherjevi. Ta shod je zato važen, ker so pri tem shodu krščanski socijalisti prišli do besede. — Šešlo se je kakih 200 mož, iz Trsta znani Domokos. Predsedoval je Candutti. Ta je bral neko razpravo o ženskem vprašanju. Razpravo mu je spisala madama „Corriere“. Nje pisava ne more biti prav lična, ker mož je slabo bral, če tudi je stavac.

Popravljaj mu je neumnosti preč. g. Alpi in tirjal, naj prekliče žaljive besede. Nastal je grozen hrup.

Govoril je še Planiscig ali poslušalci so nagajali.

Domokos je nekaj tvezil, kar ni bilo v zvezi s predmetom. Sodrugi Milost je očital dr. J. Pavlici, da je na enem shodu udrihal po kapitalizmu, na drugem pa da je naročal delavcem, da naj lepo čakajo in tripijo. Dr. Pavlica odgovarja, da to ni moglo biti res, ker on je nasprotnik kapitalizma vedoč, da kapitalizem je odušstvo in izkoriščanje ljudskega dela. (Odobranje.)

Po veliki zmešnjavi je predsednik vendarle dopovedal, da prva točka dnevnega reda je razgovor o demokratičnem in krščanskem socijalizmu na Goriškem. Tedaj je zopet govoril dr. J. Pavlica: Sodr. Milost je rekel, da kršč. socijalci na Goriškem so storili nekaj, ali malo. Zagotavljam ga, da imajo voljo in namen storiti več ali dejanje je vedno manjše ko želja in volja. Sicer pa je kapitalizem tako mogočna pošast, da ne bo premagana v Gorici ampak v kakem drugem večjem mestu (Živahno odobranje). — Nedsledno je, da so se goriški demokratje pobratili s „Corriere“, ki je glasilo bogate gospode goriške.

Predsednik tajil zvezo s „Corriere“. Nastal je za predsednika mučen — molk!

Sodrugi Milost očita dr. Gregorčiču, da ni privoščil bolje plače učiteljem. Govori, da krščanski socijalci so zastopniki individualizma (sebičnosti) dočim so demokratje zastopniki kolektivizma (skupnosti).

Dr. Pavlica: Dr. Gregorčič je storil za učitelje, kar je sploh kot poslanec mogel, že pred leti. Sicer pa v našem deželnem zboru so vodilna narodna načela in ne socijalna. V narodna vprašanja se nočem spuščati danes.

Mons. Alpi popravlja sodruga Milost pojme individualizma in kolektivizma.

Druga točka je bila program demokratov in krščanskih socijalistov. Poročevalec Domokos pravi, da bo povedal, kaj je krščanski in kaj demokratični socijalizem. V resnici je pa le prebral nekaj besed iz Marksovega dela „Kapital“. — Zagotavlja, da socijalna demokracija noče nasilstva in revolucije, ampak le preosnovno družbo in organizacijo delavstva.

Dr. Pavlica: Govornik ni storil, kar je obljubil, ker nam ni povedal, kaj je krščanski socijalizem, (Domokos: To sem pozabil) a tudi ne, kaj je demokratski socijalizem. Prebral je le nekaj Marksovih stavkov, v katerih ni celega pojma o socijalizmu. Marksova zasluga je, da je določil pojem kapitala in kapitalizma za to kar je, za odušstvo in izkoriščanje. Stim je Marks proglasil nauk katoliške cerkve, katera je zavrgla gospodarski liberalizem kot odušstvo in izkoriščanje. Za to so mu liberalni učenjaki očitali, da je nazadnjak, klerikalec in da je hodil v šolo k skolastikom.

Marks je pa še veliko več učil in prorokoval: da bo kapital vse porazil in da bodo sami nemaniči na svetu, ki se bodo vsega imetja polstili in skupno ali zadržno živeli. To teorijo Marksovo so spoznali za krivo in prazno odlični socijalisti naših dni. Nezmožnost Marksova je pri kraju, vsi od kraja pravijo: Iz tega ne bo nič. Čudim se, da sodrug Domokos ni še tega izvedel. Seveda nauki se kujejo v Berlinu in predno pridejo v Gorico, so jih v Berlinu že zavrgli. Kar smo danes slišali, je že zastarelo!

Proti Domokosu in Milosti moramo trditi, da socijalizem je revolucija. To mi je v četrtek na ves glas vpil sodrug Kristan v Trstu. — Res je, kar pravi Engels, da je greh zapeljati nezavedno ljudstvo v revolucijo, ali ljudstvo je treba pripraviti, da bo zavedno in godno za revolucijo. Rad se pa pridruživim povabilu g. Domokosa, da združite se in če se nekateri ne morete združiti z nami na krščanski podlagi, združite se na materijalni gospodarski podlagi proti skupnemu sovražniku: proti kapitalizmu. (Zivahno ploskanje od vseh strani.)

Domokos priznava, da so Marksovi nauki omajani. Dalje ne more odgovarjati, ker nima časa. (Aha!!)

Predsednik je sklenil sejo, a tovariši so se razšli tiho... tiho... Slišali so resnico, katera je mnogim oči odprla. Bog daj!

Narodno gospodarstvo.

Slovenski vinogradniki pozor!

Danes se je ustanovilo v Ljubljani „Slovensko vinogradniško društvo“, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Zadruga ima namen, svojim udom kupovati za vinogradništvo in kletarstvo potrebne predmete po naročilu in na račun udov, prodajati od udov pridelano vino in od njih poslano grozdje in iti na roko svojim udom pri povzdigu vinogradništva in kletarstva sploh. To združenje je na korist slovenskega vinarstva. Zadrugi udje morejo biti: posamezni vinogradniki, kmetijska, gospodarska in konsumna društva, ki spadajo v gospodarske zaveze in druge juridične in posamezne osebe, katerih vsprejem je zadrugi koristen.

Vsak ud plača sprejemnine en goldinar in upravni delež, ki je določen na deset goldinarjev. Vsakemu udu je prosto, da vzame več deležev, a vsak ud ima pri glasovanju samo en glas. Obrestovanje deležev določi redni občni zbor.

Društvo vodi predsedništvo, obstoječe iz devetih odbornikov in nadzorništv, obstoječe iz šestih članov, katere voli občni zbor. Zadruga gospodarstvo se podvrže reviziji „Gospodarske zveze“ v Ljubljani.

Vinarja in trgovina z vinom sta med najvažnejšimi pridobitnimi sredstvi Slovencev in baš zaradi tega zahteva ta predmet največje zanimanje. Zaradi konkurence tujih vin se morajo naša domača vina pod ceno prodajati, in milijoni potujejo iz našega ozemlja za malovredno blago, ki spravlja v inozemstvu še naše domače pridelke ob dobro ime. S tem se oškoduje naše narodno gospodarstvo — naš narod! — Da se temu v okom pride, se je ustanovilo „Slovensko vinogradniško društvo“, katero vam najiskrejeje priporočamo ter Vas vabimo, da pristopite kot udje temu društvu. Blagovolite prijaviti svoj pristop po priloženi „Prijavi“ takoj, ker se bo vršil dne 22. junija t. l. popoludne ob 2. uri občni zbor v „Katojskem domu“ v Ljubljani, pri katerem vam je mogoče kot ud nastopiti le po izkazani prijavi.

V Ljubljani 1. junija 1899.

Vencelj Ivan, državni poslanec, c. kr. dež. sodn. svetnik, I. predsednik.

Peterca Fran st., posestnik, veletržec. I. podpredsednik. — Avgustin Vester, grajščak, c. kr. gimn. profesor, II. podpred.

Petrič Fran. trgovec, poslovodja, — Pliberšek Ivan, načelnik prvega ljubljanskega konsumnega društva — Fišer Anton, župnik na Jarenini v Štajarski — Križ Lacko, posestnik, načelnik Istrske vinarske zadruge — Schueiger Fran, župnik, deželni poslanec — Uršič Anton, posestnik, načelnik Vipavske vinarske zadruge, odborniki.

Zatiranje svinjske kuge.

V številki 81. državnega zakona je razglašen cesarski ukaz od dne 20. majnika 1899, ki zadeva ubranitev in zatiranje svinjske kuge. Ko se izvrši ta ukaz, se bode biž ko ne posrečilo zatirati

nevarno svinjsko hugo katera je v deželah, kjer je nastala, v mnogih krajih zmanjšala število svinj in pozročila neizmerno škodo.

Ker se je ta kuga začela prikazovati v naših krajih, potrebno je da vsi posestniki poznajo najvažnejše določbe omenjenega cesarskega ukaza.

Po tem ukazu se morajo pokončati vsi prašiči, kateri zbolijo na tej kugi, ali kateri so kužne bolezni sumljivi ali pa so prišli z okuženimi svinjami v dotiko.

Za one svinje, katere se po uradno naročenemu klanju izrečejo kuge proste, se bode škoda poravnala na podlagi določene teže zaklanih svinj, in sicer iz državnega zaklada. Ta odškodnina znesa za klavne svinje 95% povprečne, po kilogramu izračunljene tržne cene, katera se je v deželni glavni mestu (v Gorici) za zaklane svinje vseh vrst uradno zaznamovala. Za plemenske svinje se dodaja tej odškodnini 25% priklada.

V teku prvih 60 dni, od časa, ko zadobi ta postava veljavo, t. j. od 19. maja t. l., se bode tudi za okužene svinje plačala odškodnina iz državnega zaklada na podlagi omenjene povprečne cene in sicer po 500% če se bode začetek kuge o pravem času, to je takoj, ko je pričela, naznanil, in če posestnik ali njegov zastopnik ali oskrbnik ni kriv, da se je svinjska kuga zanesla v njegov kraj. Potem ko preteče teh 60 dni, se za okužene svinje ne bode več plačala odškodnina. Politična, deželna oblast razsodi v prvi stopini (instanci), ali se plača odškodnina ali ne. Skupilo za zaklane svinje se mora oddati državnemu zakladu. Odškodnino je izplačati v teku 4 tednov po dokončanem razkuženju (desinfekciji).

Razkuženje (desinfekcija) zgodi se na državnem stroške. Le ročne in potezne dela more stranka neplačno preskrbeti. Kakor že rečeno, mora posestnik svinj, njegov zastopnik ali oskrbnik, takoj ko prične svinjska kuga med svinjami, to nemudoma naznaniti pri občinskem predstojniku (županu), kateri mora to zopet takoj, ko dobi tako naznanilo, ali če poizve na kateri način koli, da je ta kuga kje nastala, ali pa da so svinje na tak način zbolele ali počepale, da sumi svinjsko kugo, nemudoma naznaniti političnej okrajni oblasti in v tem naznanilu napovedati takoj vse njemu znane razmere, ob enem mora občinski predstojnik ukreniti, da se že zdrave svinje od zbolelih ločijo in potem mora prepovedati vsak promet s svinjami iz ali v dotično kmetijo in s tem naročiti naj se zapre hlev. Nadalje ravna politična okrajna oblast, oziroma razkuževalna komisija.

Kaj novega po Slovenskem?

Na Kranjskem. — V Gori nad Idrijo je pri procesiji zagorel altar pred župniščem. Plamen je „obliznil“ lase župniku in cerkovniku. Može so sicer hitro pogasili ogenj, vendar so opečeni župnik, cerkovnik in jeden pevec. — Kat. politično društvo je napravilo shoda v Sostrem in Stepanji vasi pri Ljubljani. — V Žireh je pri občinskih volitvah zmaga „Narodova“ stranka. Zenim glasom je dobila večino v odboru. — Pri streljanju 1. t. m. v Stariloki se je ponesrečil samski Peter Ojster. — V Št. Petru na Krasu so posestniku Kalištru po noči zmanjkali konjinkobila z 2 $\frac{1}{2}$ mesečnim žebetom. Sumijo cigane. — V Škofji Loki se je umoril sluga Anton Slabina. — Odvetniška zbornica v Ljubljani je izvolila za predsednika dr. Alfonza Moscheta. — Toča je na Kranjskem napravila škode za 350.000 gld.

Na Štajerskem. V Laškem trgu so na binkoštni ponedeljek osnovali slovensko posojilnico in konsumno društvo. — Povožil je v Laškem trgu Witthalmov hlapec neko mlado kmetico, da je mrtva obležala. — Strela je užgala poslopje Petra Veluškega v Dobrovi pri Celju. — Iz Laškega trga se preseli odvetnik g. dr. Jožef Kolšek v Sevnico. Nevarnost je, da se sedaj v Laškem trgu naseli nemški odvetnik. — Po Spodnjem Štajerskem je toča naredila veliko škodo. — G. Ianez Pahernik na Vuhredu, znani dobrotnik, je bil odlikovan s križcem za zasluge cerkvene od sv. Očeta. —

Na Koroškem. Umrl je č. g. Filip Lobe župnik v Naborjetu. — Pogorel je svinjski hlev posestnika Blaža Stularja v Spodnjem Jezerkem. Zažgali so brčkone otroci. V ognju so zgoreli tudi 3 otroci imenovanega posestnika. Grozna nesreča! — Šenerer je „pridigoval“ za odstop od Rima po krški dolini. — V Celovcu se je obesil 54 letni tesar V. Dominikus iz Žihpolj. — Med Labudom

in Spodnjim Dravbergom je vlak povozil Jurija Aušlinga iz Velenja. — Pogorelo je posestvo J. Jevžnikarja v Libeličah. Škode je čez 4000 gld. — Velikega soma so vjeli v Osojskem jezeru. Dolg je 22 m, okrog prsi meri 1 m. in tehta 75 kil.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Nagodbena kriza v Avstriji. Med našo in ogrsko državno polovico se vrše pogajanja glede nagodbe. Ogrji stavijo take zahteve, katerim poštena Avstrijska vlada nikdar ne more in ne sme ugoditi. A Ogrji, ki so se utrdili v priedznosti, vstrajajo pri svojih zahtevah glede nagodbe. Bila so posvetovanja za posvetovanji med obestranskimi ministri, cesar sam je posredovalno posegel vmes. Toda z Ogrji niso hoteli odnehati, grof Thun pa ne privoliti. Zato so z gotovostjo že govorili, da grof Thun odstopi, hkrati pa da pade tudi ogrsko ministerstvo. Toda prvotna kriza je rešena v toliko, da se vsled želje cesarjeve prično nova pogajanja mej obema vladama. Ogrska poslanska zbornica, ki že morala pričeti razpravo o nagodbenih predlogih, je prekinila zasedanje za teden dni, dokler se ne reši kriza. Ogrski ministri so zopet na Dunaju. Gojijo upanje na spravo.

Pomaga! Ogrji so začeli vabiti tudi nemške nacionalce, naj jim pomagajo pri sklepanju nagodbe. In niso vabili brez uspeha. Posl. Lecher se je že oglašil na shodu v St. Hipolitu. Vnemal je svoje poslušalce za trditev, da more rešiti nagodbeno vprašanje le parlament. Sprejeta je bila resolucija, naj se skliče čim prej državni zbor. Član kričške opozicije, ki onemogočuje vsako redno delo, sedaj kriči po parlamentu. Možno je najbrže tudi že dolčas ter bi že zopet rad v zbornici kozle prekucaval.

Proč od Avstrije. ta klic odmeva te dni na Ogrskem. Vsi listi, razven strogo vladnih govore za samostojno carinsko ozemlje. Nam Avstrijem bi to moralo biti prav, saj na škodi gotovo ne bo Avstrija, ki ima le preveč škode ravno vsled zveze z Ogrsko.

„Socijalni pregled“ bode ime listu, ki ga bode mesečno izdajal avstrijski delavski urad. List se bode bavil izključno z delavskim vprašanjem.

Vnanje države.

Na Francoskem ste dve zadevi, ki sta konečno vendar prišli na dnevni red, zanimivali širše občinstvo. Pri pariškem kasacijskem dvoru se posvetujejo, kaj naj se zgodi z „nedolžnim“ Dreyfujem. Presenetila je občinstvo vest, da so zaprli polkovnika du Paty. In sicer ga obdolžujejo ponarejevanja listin. Seveda to trde in razkričavajo v svet židovski listi. Najbrže pa vse to vprizarjajo zviti židje, da bi pokazali Dreyfusa v svetilji luči. Židje pač znajo! Kasacijski sodni dvor je sklenil, da se Dreyfus znova postavi pred sodišče. — Oproščen oborožbe je bil tudi Derouled, tožen radi dogodkov pa pogrebu Faure-a.

Mirovna konferenca v Hagu je popolnoma utihnila. Nič ni bilo čuti o njej. Se-le po binkošnih so poročali, da gospodje zastopniki se posvetujejo o nekih razsodbiščih. Zadnje dni je mlada holandska kraljica prišla v Hag, kjer priredi nekaj zabav. Sedaj upamo tudi nekaj več čuti o mirovni konferenci.

Na Filipinah se še dalje časa pleče pogajanja, a dosedaj brez uspeha. Filipinci zahtevajo: da vsi ministri avtonomne vlade so Filipinci; pravice ameriškega glavnega guvernerja morajo biti omejene po zgledu onega v Kanadi. Ameriške čete smejo zasesti le tri filipinska mesta. Ameriški zastopniki nočejo popolno odgovoriti, nadaljuje se torej voj-ska.

Demonstracije proti predsedniku francoske republike. Ko je bil minole nedelje predsednik Loubet prišel k dirki v Autenilu, je vsled sklepa kasacijskega dvora razburjena množica dala duška svojemu ogorčenju. Nekateri vročerni voditelji so se spozabili tako daleč, da so pretili celo predsedniku. Grof Christiani je zamahnil s palico proti Loubetu. Množica je neoprenehoma kričala: Proč z židi, proč z Loubetom, Loubet je panamist, živel! armada. Bil se je vroč boj mej demonstranti in njih nasprotniki. Grofa Christianija je vsega pobitega policija odvedla v zapor. Aretovanih je bilo do 130 oseb, med njimi mnogo odličnih oseb. Ta napad je baje Loubeta, ki je nameraval odstopiti, potrdil, da hoče vstrajati na predsedniškem mestu. Ministerski svet se je takoj sešel in sklenil uvesti strogo preiskavo proti demonstrantom.

Mej Rusijo in svobodnim mestom Bremenom je pretrgana vsaka diplomatska zveza. V Bremenu so namreč po nedolžnem zaprli iz Amerike vračajočega se ruskega duhovnika. A pozneje mu niso hoteli dati zadoščenja. Ker tudi pritožba ruske vlade ni nič koristila, zapustil je ruski zastopnik mesto Bremen.

Karolinske otoke. Španija odstopi Nemčiji za 25 milijonov pezet. Radi teh otokov je bil že prepričan, da je pretila vojna med obema državama. Toda papež je kot naprošeni sodnik razsodil v prilog Nemčiji. In obe državi ste se udali razsodbi. Sedaj pa denarja potrebna Španija prostovoljno odstopi otoke Nemčiji.

NOVICE.

Gorica.

Gg. prijatelje in dopisnike prosim, naj vsa zaupna pisma in dopise, namenjene našemu uredništvu, pošiljajo naravnost podpisnemu v Solkan.

Joan Dermastia.

Posvečenje presv. Srcu Jezusovemu bode, kakor je sv. oče zaukazal v svojej encikliki, jutre. Ta dan se posveti celi svet presv. Srcu božjemu. To posvečenje je odgovor sovražnikom cerkve, ki rujejo proti kat. cerkvi, je zahvala koncem stoletja za duhovni razvoj cerkve ter načrt za prihodnost. Slovenci! sledimo vabilu vrhovnega glavarja sv. cerkve ter izročimo se presv. Srcu, srcu ljubezni in usmiljenja.

Papeževi odposlanci, ki prinesejo kardinalski bilet našemu prevzvišenemu knezu in nadškofu so imenovani, in sicer msg. Julij Celi, tajni komornik Nj. Svetosti, in grof Camillo Pecci, plemeniti stražnik sv. očeta.

Umrl je v Medani pred. g. Martin Zucchiati, vpokojeni župnik. Od l. 1880 do 94 je bil župnik pri Sv. Roku v Gorici. Blagemu in plemenitemu možu Bog podeli večni mir in pokoj!

Umrl je č. g. Martin Pervajne, župnik v Idriji na Bači. Svetila mu večna luč!

Predsednik družbe sv. Mohora, dr. Valentin Müller, stolni prošt v Celovcu, je umrl po dolgi 16 mesečni bolezni. Životopis priobčimo prihodnjic.

Pogajanja med slovenskimi in italijanskimi deželnimi poslanci so se zopet pričela. Do sporazumljenja dosedaj še ni prišlo.

Osebnosti. Njegovo Veličanstvo je imenovalo kanonika msg. dr. Fr. Sedeja v Gorici članom deželnega šolskega sveta za Goriško-Gradiščansko za še ostali čas sedanje funkcijske dobe.

Računski svetnik Štefan Bajec je imenovan višjim računskim svetnikom in predstojnikom računskega oddelka pri finančnem ravnateljstvu v Trstu.

Županom v Ajdovščini je bil izvoljen g. Ant. Lokar. Podžupanoma gg. Ig. Kovač in Jak. Bolafio.

„Corriere, proti knezu in nadškofu.“ Gonja proti prevzvišenemu knezu je pričela na celi črti. „Corriere“ bruha ogenj in žveplo na njega, ker ni šel v deželni zbor. Mi razumemo, da to Italijanom kot „stranki ljubezni“ (!?) ni po godi, da pa oni „stranka ljubezni“ radi tega tako neljubeznivo, zlobno grde prevz. nadpastirja. tega ne umemo. Ako bi se imenovali stranka sovraštva in nestrpnosti bi pač umeli. „Corriere“ seveda na vsa usta vpije, da se je nadškof udal pritisku od slovenske strani. To pa ni res. Mi poznamo prevzvišenega in vemo da je nedostopen vsakemu pritisku. On ravna in nastopa po svoji previdnosti, in kar je spoznal za dobro, od tega ne odstopi, naj bi bil pritisk še tak. Ako je prevzvišeni res mislil iti v deželni zbor, ter naposled ni šel, tega ni storil vsled pritiska od slovenske strani, marveč ker so mu položaj pojasnili tudi slovenski zastopniki ter razkrili „farbanje“ Pajerjevo.

Sicer pa so Italijani odkazali prevz. kardinalu zelo častno vlogo-statista. Prišel naj bi bil v deželni zbor, omogočil sklepčnost ter mirno sede poslušal, kako Italijani sklepajo in glasujejo. Še celo to mu milostno dovoljujejo, da bi bil smel glasovati proti Italijanom. Nič bi mu ne zamerili, samo da je omogočil zborovanje. Torej tako visokemu cerkvenemu dostojanstveniku so odkazali vlogo statista.

Taki so ti strankarji miru in ljubezni!?

Zaupnico dr. Gregorčiču in somišljenikom — deželnim poslancem je izreko starešinstvo v Podgori: „Starešinstvo občine Podgora zbrano 8. t. m. se popolnoma vjema s postopanjem Vašim in Vaših tovarišev somišljenikov deželnih poslancev v sedanjem kritičnem položaju ter vam izreka svoje popolno zaupanje na Vašem sedanjem neustrašnem

postopanju in delovanju. Želi, da tuli v prihodnje odločno delujete v blagor našega vernega slovenskega naroda, ki vam je poveril zastopstvo teženj v verskem, narodnem in gospodarskem oziru velike večine naše dežele. Vse za vero, dom, cesarja!"

Zaupanje slovenskim poslancem ste izrekli občini Cerkljo in Šmarje. Tako je prav. Občinski zastopi naj pokažejo, da stoji ljudstvo za svojimi poslanci.

Starešinstvo v Podgori je enoglasno sklenilo prositi za ustanovitev obrtnega sodišča za Goriško. Tako je prav!

Prijorjem usmiljenih bratov v Gorici je bil odbran dosedanji velezaslužni prijor o. Frutuoz Majer.

V dunajsko "Extrapost" so naši "prijatelji" poslali neko poročilo o goriškem deželnem zboru. Italijani so nedolžne ovčice, ki Slovence dovoljujejo vse politične pravice, a Slovenci so grabljiivi volkovi, ki se nočejo pomiriti. Dopisnik hvali talent in značajnost dr. Pajerja, a vdriha po prevzvišenem knezu in nadškofu, o katerem je pričakoval, da bo s svojo udeležbo omogočil "miroljubno" delo Italijanov. Farbat pa res zuaajo ti naši "ljubi prijatelji".

Dobro so se imeli namreč Gorici v Vidmu, kjer so obhajali obletnico italijanskega statuta s splošno "narodno veselico, vojaško parado, itd. "Corriere" je že dolgo poprej pridno vabil. Da so se dobro imeli radi verujemo. Saj so lahko dali duška svojim vročim čutilom.

Listu "Corriere Friulano", izhajajočemu v Vidmu, je ministerstvo odtegnilo poštne list za zelo drzavilo. Seveda je ta list pisal zelo sramotilno o naši državi.

Waldfest v Panovcu so obhajali goriški Nemci. Vse je bilo v velikemnem slogu. Vendar je bila udeležba precej skromna, ker njih zavezništvo — irendentov so jo popihali v laški Videm.

Ljubljanski župan Ivan Hribar odstopi. Vzrok temu so navskrižnosti, ki so nastale v klubu narodne stranke!

Obravnava proti "Corrieru" zaradi žaljenja društva "Austria" v Korminu bode ta mesec pred porotniki na Dunaju. Obravnava utegne odkriti lepe stvari iz tabora neodrešencev v Gorici in Furlaniji.

Strašan prehlad. V nedeljo popoldne je prišel 11 letni Franč. Doljak iz Podturne z očetom iz gozda domov. Razgret se je šel kopat. Naenkrat so ga popadli krči. Ni bilo več pomoči, umrl je v tork popoldne. Bodite previdni!

Zadružni nadzorniki. Dunajski uradni list je naznanil nasledjo naredbo trgovinskega ministra: v svrhu pospeševanja in razvoja obrtnega zadružništva bodo nastavljeni zadružniški nadzorniki kot posebni organi trgovinskega ministerstva, katerih naloga obstoji v tem, da pospešujejo zadruge, pomagajo obrtnim delavcem pri razporejanju obrtnih zadrug in o njih delovanju poročajo trgovinskemu ministerstvu.

Poročilo goriške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda na X. podružničnem občnem letnem zboru dne 4. junija 1899, leta.

Goriška ženska podružnica sv. Cirila in Metoda prične z današnjim dnem enajsto leto svojega delovanja.

Na podružničnem letnem zboru dne 27. marca 1898. leta so bile izvoljene v načelninstvo: gospa Avgusta Santelj prvomestnica, gospa Amalija Drufovka blagajničarica, gospica Ana Dovgan tajnica. Namestnice: gospa Ivanka Dekleva, gospa Karolina Makuc, gospica Lovoslava Koršič. Odbornice: gospa Karolina Zavnik in Karolina Makuc. V podružnični seji 29. marca 1898. leta se je sklenilo, naj se izreče p. n. poverjenicam pismena zahvala na požrtvovalnosti v preteklem društvenem letu, s prošnjo, da bi tudi v tekočem letu delovale v razvoj društvenega namena. V preteklem društvenem letu so delovale poverjenice: gospa Terezija Klančič v Podgori, gospa Kristina Lokar v Mirnu, gospica Kristina Doljak v Solkanu, gospica Marija Komac v Kojškem. Prijaznim sotrudnicam naša prisrčna zahvala. Odbor je priredil dne 12. marca 1899. l. podružnični koncert.

Prilježna veselica se je vršila sijajno toliko v duševnem kot v gmotnem obziru. K izidu mnogovrstnega sporeda so nam pripomogli g. pevci in pevke goriške čitalnice s svojim vrlim pevovodjo g. Mercino in diletantje in diletantinje ravno iste s svojim neutrudnim rediteljem g. Ernestom Klačarjem. dalje vsa ona gospoda, ki nas je s svojo nevzočnostjo počastila, ali v ta namen kak dar poslala. Priprosta pa odkritosrčna i: nič manj prisrčna zahvala vsem p. n. sode-

lovalcem, udeležencem, podpirateljem in čestilcem našega društva!

Od dohodkov veselice se je izročilo 150 gld. odboru "Šolskega doma". 32 gl. 55 kr. je ostalo v društveni blagajni. Začetkom zime so odborove gospe in gospetice kakor običajno potrkale na rahločutna srca blagih podpirateljev slovenske mladine, proseče jih milodarov. S prjetimi darovi: oblekami, obuvali in pokrivali so odele premrle ude revnih otrok v vrčih v Pevmi in Podgori. Povrni Bog vsem prijateljem slovenske dece vsak najmanjši dar.

Slavno vodstvo nas je povabilo k redni veliki skušnji v Litijo. Načelninstvo je imelo v minulo društvenem letu sedem sej. Podružnični blagajni je došlo:

Dohodkov:

1. preostanek lanskega leta gld.	37.—
2. ustanovnine	10.—
3. letnine in podpornine	142.—
4. radodarnih doneskov	35.79

Skupaj gld. 225.29

Troškov je bilo:

Odposlalo se je glavnemu vodstvu v Ljubljano 15. aprila in 14. decembra 1898 l. gld. 122.—

Božičnice in drugi mejletni

troški 75.37

Skupaj gld. 197.37

Dohodki gld. 225.29

Troški 197.37

Čisti preostanek gld. 27.92

Na občnem letnem zboru dne 4. junija 1899. leta so bile izvoljene: gospa Avgusta Santelj prvomestnica, gospa Amalija Drufovka blagajničarica, gospica Ana Dovgan tajnica. Namestnice: gospa Ivanka Dekleva, gospa Karolina Makuc, gospica Ljovoslava Koršič. Odbornice: gospa Marija Kopač in Matilda Stajer.

Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo bo imelo svoj občni zbor dne 1. julija v Bovecu.

Obesil se je 4. t. m. Jožef Gomiželj, ki je bil pred kratkim izvoljen staršinom dutovljanske občine. Revezu se je zmešalo.

Katoliško delavsko društvo za Italijane se osnuje. V nedeljo je bilo zopet zborovanje, kojega se je udeležilo nad 100 delavcev. Sprejeli so pravila. Srčno želimo obilnega uspeha!

Delo je vstavilo v tovarni za žido v Zdravščini kakih 70 delavk. Vzrok: 14 uro delo, a 60 kr. plače.

Razpisano je mesto poštnege odpravnika na novo ustanovljenem c. kr. poštne uradu v Drežnici proti pogodbi in kavciji 200 gld. Letna plača 150 gld., uradni pavšal 40 gld. in letni pavšal 250 gld. za vzdržavo jednokratne pesne zveze med Drežnico in Kobaridom. Prošnje v teku treh tedno v naposno in brzozjavno vodstvo v Trstu.

Trst-Istra.

Tržaško šolsko vprašanje. Tržaški Slovenci so proti odluku namestništva glede slovenske šole v Trstu vložili priziv na naučno ministerstvo.

Nov židovski list je pričel izhajati v Trstu. Kliče se "La Verita", ter ima namen zagovarjati židovske koristi.

Stranka ljubezni! v istrskem dež. zboru. Neke šenske so tožile posl. Mandiča radi žaljenja časti. Sodišče je priložilo dež. zbor za izročitev. In ljubezni Italijani niso posl. Mandiča le izročili sodišču, marveč naravnost pozvali drž. pravdninstvo, da g. Mandiča takoj zapre.

Iz dež. zbora istrskega. Ni je seje v Kopru, v kateri bi sinovi avite kulture ne bruhali svojega sovraštva na Slovence. Zaganjali so se v slovenski shod v Šmarjah, ker je bil v šolskem posloju. Potem so pozvali vlado, da prepove slovenske trobojnice v Istri, kjer ima edino pravico italijanska trobojnica. Ropotali so, ker je nekdo v pazniško mapo nek slovenski kraj zapisal v slovanskem pravopisu. Tirjali so strogo preiskavo proti krivcu. — Hrvatski gimnazij so z besedami uničili. Posl. Constantini je pripovedoval, da vsa istrska dežela protestuje proti temu in deželni odbor da ima nalog skrbeti za to, da vladna odredba glede hrvatskega gimnazija ne dobi potrjenja. — Sprejeli so tudi načrt zakona, po katerem se občini Pazin in Buzet razdeliti vsaka v štiri samostojne občine. — Posl. Tommasi je izrazil željo, naj bi se avstrijsko orožništvo preustrojilo po zgledu laških karabinijerov in naj bi se orožniki več ne jemali iz Kranjske, ampak iz Furlanije in Tridenta. Prihodnje leto bodo že najbrže tirjali, naj se orožniki za Istro naroče iz Kalabrije.

Strašan čin. V noči sv. Rešnj. Telesa se je zgodila v starem mestu v

Trstu nesreča, ki pokazuje, kako globoko se je pognrežil velik del tržaškega ljudstva. V neki krčmi so se sprli. Pretepačjo so se valili na ulico, kjer se je nadaljeval hrup. Eden izmed prepirajočih je potegnil velik nož in začel suvati z njim. V tem besnem klanju je zadel na smrt dva tovariša, ki sta izkrcavala na mestu, in enega nevarno ranil, potem pa utekel. Neki vojak ga je ustavil, a morilec se je iztrgal. Morilca se sedaj niso zasledili. Obamnorjena sta Slovenca, Slavce in Mahnič. Oba so pokopali ob velikanski udeležbi ljudstva.

Italijanski parobrodi na Jadranskem morju. Zaderski "Narodni list" poroča, da je 26. maja italijanski minister za pošto in brzojav v dogovoru s finančnim in trgovinskim ministrom poslanski zbornici predložil načrt zakona, po katerem bi vlada sklenila pogodbo s parobrodniškim društvom "Puglia" v to svrhu, da se razširi italijanska plovnost na Jadranskem morju. Društvo "Puglia" bi vzdrževalo direktno zvezo iz Brindisa do Bara in vsakih 15 dni drugo zvezo iz Jakina v Zader, Spli, Dobrovnik, Ris-san, Bar in obratno. Tako bi bila vsa Dalmacija v zvezi z Italijo. Dubrovaško parobrodno društvo je opozorilo Lloyd na škodo, ki bo nastala vsled italijanske konkurence; a Lloyd je odgovoril, da ne more pomagati. Res vedno lepše za nas Primorce. Prvi zlovesta vinska klavzula, potem čožotski ribiči in sedaj še italijanski parniki. Primorci pa bodemo mleli kamenje, da spečemo kruh!

Za hrvatsko gimnazijo v Pazinu je tržaški vladni list razglasil razpis za dve profesorski mesti. Čas je bil že zdavno.

Toča na otoku Visu je padala izredno debela. Nekateri vinogradi so bili meter debelo pokriti z ledom. Škodo cenijo na 700.000 gld.

Živela Italija! v tržaškem dežel-nem zboru. V jedni zadnjih sej je znani dr. Piccolo zopet dal duška svojemu navdušenju za prekoluzno kraljestvo. Vzkliknil je: "Kdo nam sme braniti, da se navdušujemo za državo, kateri pripadamo po narodnosti in kulturi". Seveda je ta vzbruh povzročil burne "evviva" klice na galeriji. Tako delajo ti gospodje. Pijani avstrijskega kruha na vse možne načine ljudstvo navdušujejo za deželno politiko. Da naša Primorska je res dežela neverjetnosti.

Nova knjiga je izšla v Ljubljani. Imenuje se "Jezus Kristus pravi Bog". Spisal jo je dr. Ivan Svetina. Knjižica se dobiva v "Katoliški bukvarni" in pri g. Ivanu Bonaču v Ljubljani, Stane 40 kr. Po pošti 3 kr. več. — Čisti dohodek je namenjen v prid notranji opravi za kapelico sv. Alojzija v novem posloju c. kr. višje gimnazije v Ljubljani. Knjižica bo dobro služila duhovnikom in vernikom.

Družba sv. Cirila in Metoda je izdala te dni svoje knjižnice XI. zvezek. Ta številka je bila zaostala, ker zadnji njen že poprej izdani spelišaj nosi XIII. številko. Pričujoči XI. zvezek je *Tomo Zupanovega "Naš cesar Fran Josip I."* 2. natis. Drugi natis cesarjevega življenja popravljaj in pomnožuje poprejšnji 1. natis. Nov je namreč tu 10. odstavek: "Kranjski 17. polk pri Kustoci in vitez Zitterer iz 66. ogrsko-slovaškega polka", pa odstavek: "Cesarice Elizabete smrt in njen pokop". Družbin prvomestnik, Tomo Zupan je daroval ves ta drugi, 5000 proizvodov broječi natis družbi zato, ker je bil prvi namenjen družbi v prid in se je razprodal z dobičkom. Mnogoštevilne okusne podobice 1. natisa so v tem 2. še pomnožene — tako, da je v knjižici, ki broji 72 strani, 31 podob. Nove so namreč: Baron Čehovin; vitez Zitterer; dunajska mladina pred cesarjem in cesarica Elizabeta malo pred smrtjo. Glede svoje zunanosti je to najlepša družbina knjižica; tiskana je v slavnostnem odelu. Posamezni zvezek jej stane 20 kr.; njh 100 pa 15 gld. — Sezite, Slovenci, po tem novem knjižnem daru družbe sv. Cirila in Metoda in oveselite z njim sosebno še našo šolsko mladino.

Učitelji za kaznjence. Pravo sodno ministerstvo je odredilo, da bode pri vsakeš sodišču vpeljan pouk kaznjencev. V ta namen je že določena svota, od katere bodo učitelji dobivali 20 do 30 kr. za uro, a na leto ne več kot 50 gld.

Koliko zapijó v Londonu. Preračunili so, da prebivalci londonski poženo vsako leto 400 milijonov mark po grlu; na vsakega prebivalca pride torej — London ima 4 1/2 mil. ljudi — 89 mark. Za šole izdajo v Londonu na leto 50 milijonov, za reveže 60 milijonov mark, toraj komaj 1/3 oziroma 1/4 toliko, kolikor zapijo. Mesto ima 760 milijonov mark dolga, ki bi se lahko splačal v dveh letih, ko bi

prebivalci nehali poganjati denar po grlu.

Petrolej piti so začeli siromaki v Parizu, v toliki meri, da je to povzročilo pozornost zdravniških krogov. Ti čudni pivci trdijo, da jih ta pijača prijetno zgače v grlu, da jih razburja, a ne do divjosti, kakor žganje; drugo jutro pa jih glava ne boli in tudi običnega "mačka" ni. Nekateri zdravniki pravijo, da ta pijača ne škodi "petrolistom", ako jo živajo zmerno, drugi pa so nasprotnega prepričanja. Vsekakor pa morajo to vprašanje še natančneje proučiti.

Zdravilstvo in judje. Skoro pride čas ko se ne bo v večjih mestih mogel vzdržati krščanski zdravnik, zakaj judje so si tako rekoč osvojili ta stan. Tako je bilo l. 1881. na avstrijskih vsenčilih vpisanih 2288, leta 1891. pa 6539 medicinov, a l. 1898. se je znižalo število medicinov na 4728. Zdravnikov v naši polovici je okoli 10.000. Od te je 46% judov, t. j. 4060, dasi bi jih smelo biti sorazmerno le 909. Tako judje izpodrivajo kristjane iz vseh važnih mest, da imajo večje dohodke in morejo vplivati na človeško družbo. V zdravniškem stanu so pa judje še zato škodljivi, ker nimajo snega za krščansko pravost. Ravno vsled tega imajo nekateri judovski zdravniki, ki zdravijo gotove bolezni, ogromne dohodke.

20 zdravnikov — 19 judov je letošnje poletje v zdravnišcu badenskem na Nižjem Avstrijskem. Lepo razmerje!

Škoda vsled svinške kuge je v Slavoniji jako velika. L. 1896. 1897 in 1898 je poginilo okoli 150.000 svinj, ki so bile vredne okoli 3 milijone gld.

Ed. Pavlin,

v Gorici

v Nunskih ulicah št. 10.

nasproti gostilne "Belega Zajca" usoja priporočiti preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo grobnih vencev vsake vrste, rož za cerkve, palm, šopkov za nove maše in poroke, voščenihi sveč, mrtvaških oblek, rakev vsake velikosti, zlatih čerk, lesenih stajal za palme, zlatih loncev, svilnatih trakov vsake širjave in barve, črne rumenih, trobojnic bisernih vencov, papirja (manšete) za šopke, papirja v vsakih barvah za izdelovanje cvetic.

Belega in črnega papirja in zlatih nog za rakev, zlata za olepšanje.

Vse po najnižjih cenah

Opozorjam tudi da tiskam črkežna derilo in sprejemam na to stroko spadajoča dela.

Zmešane lasi

kupuje po najvišjih cenah, in plača bolj ko vsaka druga firma

Filip Weil

velika trgovina z lasmi

v Spodnjem Kralovcu
(Unter Kralowitz) na Českem.

P. n. čitatelje te anonce opomnim, naj opozore na mojo addresso zbiralec zmešanih las.

VINARSKO IN SADJARSKO DRUŠTVO ZA BRDA

G O R I C I

Prodaja naravne in pristne briske pridele po zmernih cenah.

Zaoga pristnih briskih vin: burgundeca rizlinga, modre frankinje in druge.

DESERTNA VINA

Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 20.

Anton Obidič,

čevljar
v Semeniški ulici št. 4
v Gorici,

priporoča se
za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.
Naročila se izvršuje hitro.
Priporoča dalje tudi svojo.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnice jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: Francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf) ter drugo u to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmerni cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin
trgovca v Semeniški ulici št. 1

v hiši, kjer je „Trgovsko-obrtno-zadruga“.

„Janus“

vzajemna zavarovalnica za življenje na Dunaju ustanovljena l. 1840.

Zayod zavaruje za slučaj smrti v najraznovrstnejših kombinacijah ter sloni na podlagi vzajemnosti, vsled česar čisti letni dobiček pripade družstvenikom.

V 56 letnem obstanku se je pri zavodu zavarovalo:

101.800 oseb s 130.760.000 gld. kapitala in 825.000 rente.

Članom in njih pravnim naslednikom se je izplačalo 18.400.000 gld.

Na premijah (bonus) se je povrnilo 1.994.000 gld.

Kot zavarovanje za slučaj doživljenja in smrti se posebno priporoča.

a.) zavarovanje glavnice, ki se ima izplačati po 20, 25, 30 ali več letih, ako zavarovanec še živi, ali pa povrnitev vseh vplačanih premij s 4% obresti, ako bi prej umrli (Tarif II. H.).

b.) zavarovanje glavnice, ki se izplača kedar je zavarovanec dosegel določeno starost, ali pa takoj po njegovi smrti (Tarif II. G.).

Osrednja pisarna je na Dunaju I.

Wipplingerstrasse 30 (Janushof).

Zastop za Primorsko in Kranjsko v Gorici, Via Ponte Isonzo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije: v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cne zmerne. Postrežba poštena.

Vozniki v Gorici in z dežele, pozor!

Sedlar

Valentin Ferjančič

naznanja, da ima svojo

sedlarsko delavnico

v Gorici

v Vrtni ulici, v hiši grofa Thurna
nasproti odprtemu sadnemu trgu.

V svoji delavnici prodaja vse potrebščine za zasebnike, voznike, jahalce, torbice, kovčge itd., izdeluje navadne in najfinije vprege in oprave za jahanje.

Priporoča se toplo svojim rojakom in slav. občinstvu v Gorici in z dežele.

Jožef Culot

v Gorici, ulica Raštelj št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

POTREBSČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Božni venci. — Mašne knjižice.

POSEBNOST:

semena za zelenjavo in trave.

C. kr. priv. kroji
vsakateremu zazum-
ljiivi krojiti obleke vsa-
ke mode. Dobivajo se

v moji zalogi Cinguli,
mašne kupe zavrtnice
za čisto dohovščino.

M. POVERAJ

trgovca na Travniku Štev. 22. I. Nats.

Bogata zaloga vsake vrste blaga, gotovih oblek, perila in vseh spadajočih priprav za obleke vsakega stanu.

Novo blago došlo za spomladansko in letno sezono iz avstrijskih in angleških tovarn Dolivajo se novi patentirani hlačniki na pasih; ni treba več gumbov, teve hlačniki so jako pripravi.

Sprejemajo se naročila za izdelovanje oblek, tudi za dame fineje vrste po vsakateri zahtevajoči modi.

Kdor ukupi pri meni blago muje prosto dati delati kjer hoče, ker pri meni je delo nekaj dražje, ker se siva večinoma z rokami. Blago in izdelane obleke so tako po ceni da ceneje ni mogoče zahtevati Obleke za dečke od 3 do 10 let stanejo 1 gld. 50 kr.

V MIRODILNICI (drogeriji).

Ivan: Kaj pa delaš, Marko?
Marko: I, kaj delam, saj vidiš! Barve na olje meljem za mizarje in pleskarje, da bodo našim ljudem po ceni a vendar gosposko barvali in pleskali pohištje in lesene dele poslopja (vrata, okna, hodnike i. d.). Tudi hranim zanje razne pokosti in krede, potem kit, klej, sušilo, plavec i. t. d. — Slikarjem prodajam barve, suhe in v pušicah, bronze, čopiče in šablone; barvarjem aniline, lesna barvila, železni vitriol in razne soli: zidarjem pa cement in drugo. — Kaj pa ti Ivan?

Ivan: Jaz pa prodajam skoro zastoj vsakovrstne potrebščine za obrtnike in kmetovalce, za skrbne gospodinje in mične dame, za dojenčke in odrasle ljudi: skratka pri meni dobi vse, kar potrebuje mlado in staro, bogato in ubogo, zdravo in bomo, obojega spola.

Marko: Prav, prav! Pa veš, združiva se skupaj, pa prodajava tu-le v Tržni ulici tik sadnega trga!

Čvrsta mirodilničarja:

IVAN in MARKO.

Naznanilo.

Podpisane uljudno priporoča slavnemu občinstvu, posebno častiti duhovščini, uradnikom, učiteljem, sploh gosposkem, delavskemu in kmečkemu stanu, posebno pa novoporočencem

svojo bogato zalogo vsakovrstnega pohištva,

podob na platno in šipe z različnimi okvirji, ogledala vsake velikosti ter preproge za okna. Različne stolice iz trsa in po nemškem slogu, posebno za jedilne sobe. Blazine na strune in afriške trave z zimami in platnom na izbiri ter razne tapecarije. Sprejema naročila od priproste do najfineje jedilne, spalne in posetne sobe od prvih mizarskih mojstrov, posebno od odlikovane Črnigoveje delavnice v Gorici.

Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, priskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Nadejaje se obilega obiska iz mesta in dežele, belježim z odličnim spoštovanjem

Anton Breščak,

Gospodska ulica šte. 14 (Via Signori N. 14).

Teodor Slabanja

srebrar v GORICI, ulica Morelli 12

uljudno priporoča velečastiti duhovščini svojo znano delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in orodij iz srebra in medenine, najboljše kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni, da se ne boji konkurence. Stare reči popravi, posreabri in pozlati v ognju. Izdeluje tudi v ognju pozlačene strelovođe iz bakra po najboljših iznajdbah. Ilustrovani cenik franco in zastoj.

Da si pa morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga olajšuje jim to zgorej omenjeni s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, ako mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalce sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Pozor

kolesarji!

Pristna ameriška kolesa

„TRIBUNE“

Najbolja in najlažje tekoča kolesa sveta! Snov in delo sta nedosegljiva.

Jamči se za dve leti.

Glavni zastopnik

ALEKS. PFEFFER

v Solkanu.

Zaloge: V GORICI: Karol Komel, Semeniška ulica št. 8.

V TRSTU: Anton Škrl, ulica San Lazzaro št. 6; Gessi in Paolini, ulica Molin piccolo št. 2.

V LJUBLJANI: Ernst Speil, Turjaški trg št. 1.

Prva slovenska trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

prej G. Darbo

GORICA — pred nadškofijo št. 9. — GORICA

Priporočata po najnižih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa in plosčevine raznega obrtniškega, poljedelskega, vinogradskega in pohišnega orodja. Prevzemata naročila za vse stavbe in podjetja. Glavna zaloga za Gorico in okolico izdelkov c. kr. priv. tovarne; pripoznano najboljših kotlov od g. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga najboljšega koroškega acalon in terescian jekla. — Zaloga Portland in roman cementa. — Česar ni v zalogi priskrbi se nemudoma.

Kupujeta staro železo in kovine po najvišji ceni!

Vsako naročilo izyrsi se nemudoma in vestno!